

حقوق شهروندی در برگیرنده تنوع زبانی و فرهنگی در ایران

احسان دهکردی

سپتامبر 2010

حقوق شهروندی در برگیرنده تنوع زبانی و فرهنگی در ایران با شکل گیری انقلاب مشروطه در ایران قانون اساسی و مجلس شکل می گیرد، استبداد و حکومت مطلقه شکسته می شود، و دخالت گری مردم در امور سیاسی وارد مرحله جدیدی می گردد. با شروع جنگ جهانی اول و ایستادگی مجلس در مقابل روس و انگلیس مجلس تعطیل می شود، و شرایط کودتا بعد از پایان جنگ جهانی آماده می شود.

کودتای انگلیسی سال ۱۲۹۹ و شکل گیری دیکتاتوری رضاخان سردار سپه ، بار دیگر قدرت مطلقه را در پوشش دیگری بوجود می آورد.

با شکل گیری دولتهای شبه مدرن در ایران و تأکید بر تمرکز دولت و به تناسب آن اعمال قدرت سیاسی از طریق فرهنگ وارداتی و ادبیات و زبان دولتی زبانها و فرهنگ اقوام در مناطق مختلف ایران سرکوب شدند. در این رابطه مبارزات اقوام ایرانی گواه حق خواهی آنهاست.

در سوی دیگر این شبه مدرنیسم وارداتی اما شکل گیری ملت ایران و دولتهای مدرن تحت حاکمیت به ظاهر رسمی قانون ، پارلمان و تفکیک قوای سه گانه بود. به هر صورت آنچه که بعد از شکل گیری قوانین در ایران معیار قضاوت بود. همان قوانینی بود که نمایندگان مجلسین مؤسسان و ملی به آن رأی داده بودند.

بر پایه همین قوانین در کشور حقوق شهروندی در ایران شکل می گیرد این قوانین که از تجربیات کشورهای اروپائی گرفته شده، محدودیتها ، آزادیها و وظائف فرد را در یک جامعه مدنی مشخص می کند.

دقیقا در چارچوبه حقوق شهروندی است که می بایستی تمایزهای زبانی و فرهنگی و حقوق ویژه این شهروندان در مناطق مختلف کشور در قانون تدوین شود.

باید زبان مادری زبان رسمی این مناطق و فرهنگ و رسوم آنها حقوق شهروندی آنها باشد.

ویژه گی جامعه ایرانی در همزیستی مردمی است که با توجه به تنوع فرهنگی و زبانی قرنهاست در کنار هم زیسته اند و تنوع فرهنگی و زبانی نه تنها جدائی و پراکندگی میان ایرانیان بوجود نیاورده بلکه با گذشت زمان پیوندهای محکمی را میان آنها ایجاد کرده است.

دکتر مصدق بعد از مشروطه زبان روشن و دقیق قانون و حقوق شهروندی در ایران با یک شعار ملی بود، استقلال و آزادی برای مردم ایران.